

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea, F6i'a, candu concedu ajut6riile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 21/9 Iuliu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Pop'a Martinutiu.

Abié apucase a me da tata-meu la o scoltia ungr6esca in ala doilea anu, pre candu andisem mai anteu in vieti'a mea sententi'a: Are se patia c6a pop'a Martinutiu. Mai tardiu aflaiu din istori'a Transilvaniei oine a fostu acelu pop'a Martinutiu.

Ioanu Zapolya fundatorulu potestatii regesi in Transilvani'a pentru sine si urmasii sei murise in S. Sebesiu lovitu a d6u'a 6ra deguta in 21 Iuliu 1540 in etate de 53 ani, dupace primise scirea dela Bud'a, oa sooi'a sa Isabel'a fiic'a regelui Poloniei Sigismundu I. li nasc6se unu fiu pe Ioanu Sigismundu. Regele Zapolya apucase a'si face si unu testamentu, in carele numiea de tutori pentru copilasiiu pe rudeni'a sa Petru Petroviciu si pe unu cal6garu anume Georgie Martinuzzi, carele pe at6noi apucase a se face episcopu la Oradea mare si se afl6 dusu la Constantinopole intr'o misiune mare si urti6sa. Martinuzzi s6u Martinusius precum ilu mai numescu scriitorii ungurolatinesci, f6u rechiama tu indata, pentruc6 se'si ved6ia de n6u'a sa deregatoria.

Afacerile Transilvaniei si ale Ungariei pana in an. 1540 inca er6 incurcate destulu, pentruc6 avea a suferi: prin desele invasiuni torcesci si moldovenesci, prin reab6iele dintre Zapolya si Ferdinandu si prin turburările religiose. Dupa m6rtea lui Zapolya aceleasi afaceri se incurc6a indoitu si intreitu.

Zapolya si imperatul Ferdinandu I. amen doi c6a regi pretendenti incheiesera in 24 Fauru 1538 la Oradea mare unu tractatu secretu, in puterea caruia Ioanu avea se remana rege preste Transilvani'a cu cateva comitate ale Ungariei pana susu catra Casovi'a, 6ra Ferdinandu se tienea restulu din Ungari'a pre catu nu se afl6 in manile turciloru, cum si Slavoni'a, Croati'a si Dalmati'a. Dupa m6rtea lui Ioanu se tr6ca Ungari'a intr6ga la Ferdinandu, 6ra d6ca cela ar av6 vreunu pruncu, acesta se mostenesca domenele parintesci cu titulu unui duce de Scepusu. Murindu Ferdinandu fara clironomi, regatul se tr6ca la famili'a lui Zapolya; acesta inse aliantia cu turcii se o rupa si ambii regi se se sc6le asupra lui Suleimanu.

Cu acelu tractatu secretu ambii regi incercasera a se insiela unulu pe altulu, a insiela si tier'a si pe Sultanulu. Ci vaivodii Transilvaniei Stefanu Mailatu din Fagarasiu si Emeriou Balassa din Gioagiu aflandu acestea se revoltara, se inchisera in cetatea dela Fagarasiu si — rупendo cu turcii se aruncara pe partea nemtiloru, chiamandu pe Ferdinandu in contra lui I. Zapolya, pe care ei ilu declarasera de tradatoru.

6ca in ce stare las6 I. Zapolya tier'a n6stra la m6rtea sa. Diet'a tierii nu voi6 se scia de tractatulu secretu; Ferdinandu nu voia nici se audia de dreptulu tierii de a'si alege ea in sasi pe regele; Isabel'a inca se tienea cu t6te bratiale de domni'a castigata prin barbatu-seu; Mailatu si Balassa le-ar fi placutu se remana ei vaivodi deocamdata sub protectiunea lui Ferdinandu, diu inse si pop'a Martinutiu isi pusese ceva in capu, precum se va ved6 mai tardiu. 6ra aristocrati'a? Aceeasi er6 sfasiata in mai multe partite, in turc6sca, nemti6sca, Isabel6na, cal6gar6sca, mailat6sca etc.

Dupa astrucarea lui Zapolya la Alba-Iulia boierii adunati acolo alesera si ei o regentia langa Isabel'a si copilasiiu, constat6re totu din Petroviciu, Martinutiu si altreilea generalulu Valentinu numitu Turoulu. In 29 Aug. se adun6 si diet'a la Segisior'a. Ac6sta se impac6

cu Mailatu si Balassa, le las6 vaivodatulu adica administratiunea tierii impreuna cu comand'a, 6ra pe frumos'a co6na Isabela o recunoscu de „mam'a alesului rege Ioanu Sigismundu“ si cu atata o tramise frumosielu in resiedintia la Bud'a, 6ra pe pop'a s6u acum episcopu Martinutiu ilu facu — ministru de finantia. In acelea timpuri a fi ministru de finantia insemn6 a fi totu ce vrei.

Pe temeulu susu memoratulu tractatu regatul Transilvaniei trebuia se tr6ca la Ferdinandu I. Romanulu Mailatu inca intrig6 totu in fav6rea austriaciloru. Martinutiu inse si Valentinu Turculu mersera la Bud'a cu Isabel'a, tramisera la Sultanulu pentru ajutoriu, 6ra intr'aceea aparara Bud'a cu t6ta barbatia si respinsera t6te asalturile generaliloru nemtiesci Fels si Roggendorf, pana ce in an. urmatoru 1541 ajunse si Sultanulu cu armat'a sa la Peste, de unde prin o apucatura perfida ocup6 dela Isabel'a si cetatea Bud'a fara nici o versare de sange, 6ra pe nemti ii stric6 atatu de reu, in catu Ferdinandu I. era bunu bucurosu a primi dela Suleimanu macar Ungari'a c6a daru, c6a feudu, si a'i plati unu tribut de 50 mii pana la 100 mii galbini pe anu. Sultanulu inse chiamatu in ti6ra de o femcia c6a t6te femeile si de tutori ambitiosi si tradatori plini de ura asupra nemtiloru, tienduru consiliu cu pashii sei, decret6 a tiend Ungari'a pe sam'a sa si a o preface in pashalice, 6ra regatul Transilvaniei ilu las6 copilasiiulu Ioanu Sigismundu punendu'i tutori totu pe Martinutiu si pe Petroviciu, 6ra pe faimosulu Stefanu Verb6czi ilu facu jude supremu alu Ungariei.

Dupa acestea evenimente se esc6 intre nemti si turci unu resboiu blastematu, carele tiendu alti siese ani, pana ce la 19 Iuniu 1547 se inchei6 numai unu armistitiu ticalosu de cinci ani si acela cu conditiune, c6a Ferdinandu se plat6sca lui Suleimanu cate 30 mii galbini pe fiacare anu.

In decursulu aceloru ani de resboiu Isabel'a cu fiu-seu regisiorulu Ioanu Sigismundu si cu epitropii petrecea in regatul seu Transilvani'a, inse in c6rta necurmata cu boierii tierii si mai alesu cu Martinutiu. Ferdinandu aflandu de acestea certe si sciindu bine, oa elu nici odata nu va put6 veni in posesiunea Ungariei, d6ca nu va posede si Transilvani'a, mai alesu prin midilocirea sasiloru si a catorva romani condusi de Mailatu si de alti boieri mai totu romanesci incep6 din nou a intriga pentru castigarea regatulu Transilvaniei. In catu pentru pop'a Martinutiu c6a epitropu si ministru de finantia, adica fac-totum, apoi elu in totu timpulu acela juc6 role duple si triple; elu adica negoci6 pe sub mana meru cu Ferdinandu, tramitea totu pe sub mana soli si daruri la Sultanulu, 6ra pe sarman'a Isabel'a o insiel6 cu totu felulu de mintiuni, intr'aceea totu elu adun6 ne'ncetatu comori de bani pe sam'a sa, 6ra candu regin'a 'lu silia se arate socotelile tesaurulu tierii, elu ii respunse: Nu esci dta regin'a, ci este coconasiulu, candu mari'a sa regele va fi maiorenu, me va trage la dare de sama precum va sci MSa. Anii trecea si bani nu se mai vedea. Isabel'a 'si perde rabdarea si denuncioa pe acelu Martinutiu intrigantu la Sultanulu. Acesta'i poruncesce c6a se arate socotelile tierii fara nici o amanare. Atunci Martinutiu aruncandu masc'a, fara a mai intreba pe regin'a in 8 Sept. 1549 incheie unu tractatu cu solii lui Ferdinandu, carii er6 Salm si Herberstein, cu urmat6rele conditiuni: Isabel'a cu fiu seu se p6rda Transilvani'a si in locu de ac6sta se prim6sca unu nimicu de ducatu Opoli'a in Silesi'a, cum si domenele remase dela barbatu-seu in Ungari'a, 6ra Martinutiu se se faca archiepiscopu primatu in Strigonu (Gran) si cardinalu de Rom'a, adica: plapoma.

Acea invoi6la incheieta in mare secretu petrunse totusi la audiu Isabelei cu atatu mai usioru, ca Martinutiu sciu se insiele si pe nemti la carii venduse tier'a, c6a acestia se se invoi6sca la adunarea unei armate rebele, cu alu carei ajutoriu elu se sc6tia pe Isabel'a din Transilvani'a. Ac6sta se si intempl6. Trupele Isabelei fusera batute si dens'a strimtorata in Alba-Iuli'a. In aceleasi dile trupele nemtiesci chiamate de Martinutiu se apropiea sub comand'a suprema a lui Castaldo. Partia Isabelei adunanduse in dieta la Aiudu dechiar6 pe Martinutiu de venditoru, totu odata chiaru si trupele lui se opusera la bombardarea cetatii. Atunci acelu fariseu int6rse rol'a, cer6 intalnire cu Isabel'a, ii cadu in genunchi, planse c6a unu crocodilu si se rug6 de ertare. Tical6s'a regina ilu ert6 si astadata. 6ca inse ca Castaldo petrunde in Transilvani'a. Atunci Martinutiu 6rasi ridica oapulu, merge la Isabel'a si dice: Se te supui madama, ca altmintrea e reu de tine. — Indata dupa aceea Martinutiu purcede spre intimpinarea lui Castaldo cu pompa mare in trasura cu optu cai c6a regii.

In 27 Iuniu 1551 se inchei6 unu documentu, in puterea caruia Isabel'a f6u ecsilata din Transilvani'a si Ungari'a la Silesi'a, 6ra cor6n'a si celelalte semne a le regatulu f6u silita a le da lui Castaldo ea cu man'a sa intre sir6ie de lacrimi, 6ra candu se vedu la fruntarea Transilvaniei iei mai int6rse odata ochi scaldati in lacrimi catra ac6sta ti6ra frumos'a, apoi taie intr'unu stejariu urmat6rea sentintia: Sic fata volunt, adica asi6 voiesce ursit'a.

Diet'a din Clusiu compusa la porunc6la in contradicere cu cea din Aiudu depuse lui Ferdinandu juramentulu credintii.

Suleimanu audiendu despre t6te cele intemplate in Transilvani'a, veni in furia infricosiata, si suduindu cum ii venia mai spurcatu pe totu ce este „ghiaur“, pe „nemtiu“ si mai alesu pe „pop'a“, arunc6 in temnitia pe Malvezzi ambasadorulu imperatulu Ferdinandu si dete porunca aspra vezirulu Mohamed Sokoli, c6a se strabata in Transilvani'a cu 80 mii turci si 50 tunuri. Vai de Banatu si de Transilvani'a! Sokoli ocup6 16 cetati, arse si robu, se apuc6 apoi de Temisior'a, pe care inse pentru atunci nu o put6 lua. Sokoli se trase la Belgradu. Martinutiu si Castaldo mersera c6a se recupe dela turei cetatea Lipov'a, pe care o si strimtorara f6rte; inse pre oandu er6 se o supuna, Martinutiu se invoiesce cu turcii fara scirea lui Castaldo, le da 20 dile armistitiu, pana candu adica ajunse beglerbegulu dela Bud'a c6a se scape Lipov'a, ceea ce se si intempl6.

(Va urm6.)

Prusi'a si dualismulu austriacu

(dup'a depesi'a internutiulu prusianu d. de Werther.)

Diurnalulu oficialu „Gazette de France“ sc6te la lumina o depesia f6rte interesanta a internutiulu prusianu, a dlui de Werther catra regimulu lui, care redica o perdea depre enigm'a incordariloru intre partitele din Ungari'a, fara indoi6la cu scopu de a est6roe deplin'a ne-dependintia si egemonia asupra celorlalte nationalitati. Depesi'a dlui de Werther e de pe timpulu incoronarii; si pana acum numai in diurnalulu oficialu alu Prusiei i s'a denegatu autenticitatea — se intielege, ca pro forma — inse si in Francoi'a si in Austri'a se considera c6a fetu adeveratu alu dlui de Werther. Depesi'a e de cuprinsulu urmatoriu:

„Vien'a 18 Iuniu 1867.

Sub decursulu petrecerii mele in Pest'a m'am ingrigitu a me inform6 cu numai despre

opiniunea deosebitelor membrii ai dietei facia cu viitoriul, ce se aștepta din nouă complanare politica și chiar despre opiniunea poporului, ci cu deosebire, că se iscodescu, de că și până în catu sunt ungerii însufletiti de multiamirea catra Prusia, influinței careia au ei în fine a'și multiami totă starea politica presenta. Ce privește la punctulu 1-u mi se pare, ca opiniunea de facia a politicei maghiare e generala. C. Andrassy și descoperi convingerea sa unei persoane de incredere, cumca i ar' succede a mediloci o cointelegere cu deputatiunea și delegatiunea de dincolo de Lait'a, deca spiritele ar fi pregatite prin marimea și emotiunea serbarilor încoronarii. Mai încolo totu de acésta credința ar fi și în privința intielegerii în respectulu elaboratului pentru causele comune, înse acum parti'a ministeriala cam scadinse din influința și erá p'aci a se imulti nemultiamitii, înse darulu de 100 galbeni datu în favórea armatei revolutionare din 1848 și amnesti'a absoluta, care o dede regele, a facutu o astfelu de sensatione, încatu chiaru și membrii stengei extreme se aflara siliti a marturisi: cumca înca nu le-a sositu diu'a loru și ca trebuie se'și amane implinirea sperantielor loru pe unu momentu mai tardiu s'eu cauta se o astepte dela favorarea eventualitatiloru neprevédute. Aceste mesuri propuse de Andrassy regele le-a primitu fara cá se prevédia adencu batatórea loru înseminatate. Asta a facutu, cá desertarea din parti'a ministeriala se se opréca și se se stérgea impresiunea facuta prin scrisórea lui Kossuth. În genere nu se póte negá, ca în cursulu politice interne a Ungariei domnesce unu torrente ultraliberalu, care tiene corón'a în dependentia. Poterea, ce o trage cas'a imperatésca austriaca din asta stare a lucrurilor e dependenta dela schimbatiósele conditii ale viitoriului și ale opiniunii momentane natiunale, asié încatu se póte cu securitate vorbi despre ea. E înse probabilu, ca ulterióra dezvoltare a dualismului lasa a se asteptá din ce în ce totu mai multu slabirea tendintielor germano-austriace. Primirea, ce o aflaramu dimpreuna cu membrii internuntiatorei nóstre în Pest'a, mi-a facutu o placere fórté mare și ea sta în contrastu cu aceea, care ni-se rezervéza aici — în Vien'a — în asia numit'a societate. Scirile, care le primii despre simtiementele din interiorulu Ungariei m'au adusu la convingere, ca în tóte plasele și pâturile — societati se nutresce multa simpatia și multiamire catra Prusia. Deputatiunea sen. imp. fú primita, ce e dreptu, cu multe demustratiuni esterióre, înse germanulu austriacu nu e iubitu de catra ungeri. Acestia ne considera pe noi prusienii pentru viitoriu cá pe protectorii loru medilociti în contra tendintielor predominantóre vienesse. (Subscriu e Werther la depesi'a care e adresata catra Esc. Sa contele de Bismark-Schönhausen în Berolinu)."

"Gazette de France" comentéza acésta depesia dicendu, ca d. de Werther a scris'o lui Bismark care a și impartasit'o la toti solii prusieni din tierile straine. Politic'a lui se vede aci în lumina chiara, fara perdea, fara retragere, fara cá planurile acestea ambitióse, care le nutresce, se le lege de limb'a clopotului celui mare.

"De aci încolo scie Austri'a, scie și Europ'a, unde se afla: Prusia se încórdá a revoluti'óná Austri'a și a o derimá și spera, ca va ajunge scopulu acest'a prin rancunele sale secrete. Reabelulu finitu cu pacea dela Prag'a, n'a avutu întregu rezultatulu ce l'a asteptatu Prusia, ea ér' lucra la împarechierea spiritelor și la acitierea rescularii spre a derimá opulu, carui s'a consantitu ministeriulu din Vien'a."

Mai încolo descopere, ca înainte de evmperea resbelului s'a nevoitu cabinetulu din Berolinu a miscá pe regimulu vienesu, cá se și întórcá privirile dela Francofurtu catra orientu, a promitendu'i spriginulu seu la Dunare cu conditiune, cá Austri'a se și lase pusetiunile sale în Germani'a. Austri'a n'avrutu a dá ascultare acestorú sioptituri, și regele Prusiei s'a aliatu și cu revolutionarii Italiei, dandu man'a și partitei insurrectionare maghiare, recunoscundu-o cá trupe ajutatóre și dandui locu în armat'a sa, și acum dupace pacea e închiasa, solulu prusianu în Vien'a totu mai procede a'și nutri relatiunile ér' cu acésta partita, a-i incuragiá opusetiunea, a-i apromite spriginulu Prusiei, indatece va bate

ór'a favorabila. Elu speréza, ca bun'a invoire între Vien'a și Pest'a nu va tiené îndelungatu și ca nisuintele liberale ale maghiarilor voru duce lucrulu la disordine și asié va urmá o ruptura. D. de Werther nu ascunde pisc'a în sacu, cumca cu deosebire maghiarii sunt aceia, dela cari aștepta Prusia provocarea acestei catastrofe, pe care o doresce fórté cabinetulu prusianu.

În fine reflecta, ca e unu ce abnormu cá vreunu ministru acreditatu se tien'a asemenea concessiuni cu dusmanii interni ai aceleasi putei încuragiandui astfelu cu promisiuni, fara cá nemedilocitu se și capete paspórtete. Concede, ca regimulu austriacu nu e în stare a face unu pasu atatu de decisivu, care altmintrelea l'u pretinde demnitatea și ingrigirea pentru securitatea sa; înse elu e facutu acum atentu."

Aceste reflexiuni și depesis însasi venira deodata cu scirea positiva, cumca Prusia a închiasatu aliantia ofensiva și defensiva cu Rusi'a, de buna séma, ca nu de flori de cucu, ci chiaru numai în intielesulu depesiei de susu.

Toama se telegatéza prin diurnale, ca min. c. Beust în totilu sciriloru acestor'a se duce catu de curundu la Parisu, unde politic'a Francei începe a se determiná la actiune, fiinduca Rusi'a înca nu glumesce, ci pregatesce mai multe corpuri de armata spre a'și începe actiunea și catra occidentu cu Prusia și în orientu cu ajutoriulu Americii, cu care înca se afla pe petioru de aliantia mai vertosu dupace și-a predatu acum Americ'a rusésca statelorú unite pe pretiulu de 7,000.000 taleri, definitivu.

— Înca un'a! Rusi'a a facutu sub protectiunea marelui principe Constantinu unu comitetu pentru realizarea panslavismului. — În momentu cá acesta atatu de demarcatoriu avemu se stamu cu totii la înaltimea evenimentelorú comune, ca nu e gluma cu seriozitatea timpiloru și a principialorú ce se profeséza și aplica cu atata încordare din tóte partile.

Ut jugulent homines surgunt de nocte la trones; ut te ipsum serves non expergisceris?

Lotrii se scóla de cu nópte pentrucá se sugrume pe ómeni; și tu nu te trediesci, cá se te conservezi pe tene însuti? —

Brasiovu 17 Iuliu. În septeman'a acésta s'au finitu esamenele dimpreuna cu festinele scolare dela cele 3 gimnasia împreunate cu 3 norme din Brasiovu. Resultatulu acestor'a încatu privește junimea romana a fostu imbuturatoriu. Gimnasiulu românescu au fostu frecuentatu de 219 studiosi, ér în norma dupa programulu esitu, invetiara 355 prunci de ambe seosele (cu vr'o 56 mai pucini decatu în anulu tr.) — Întré toti acestia 573 n'a fostu neci unulu de nationalitate straina. —

În gimnasiulu evanghelicu-luteranu și scólele inferióre împreunate cu densulu frecuentia tinerimii implini sum'a de 680, între cari 560 germani, 59 ungeri și 36 romani. Altu semnu, ca romanii începu a și pretini scólele lorú mai multu decatu înainte de acésta, candu în scólele cele mai mici sasesci se afla cate 100—200 romani. Cu buna sama ca romanii începu a simti influința cea mare și urmarile ce aduce creșterea prin scóle straine. —

În gimnasiulu rom. cath. între 103 scolar gimnasiali se aflara 40 romani între ceilalti maghiari și germani: 24 gr. cath. și 16 greco-orientali, dintre cari o mare parte s'au destinsu cu calculu de eminentia ocupandu în 2 clase și primulu locu între eminenti.

Cu totulu în Brasiovu studiaru în an. acésta 649 de sufletiele romane în aceste 3 institute. —

Fagarasiu 16 Iuliu. (Starea scóleloru din vicariatulu Fagarasiului.) În acestu vicariatu sunt 2 scóle triviale bine organizate, un'a în Vaida Reci'a, alt'a în Ohab'a, cu cate 2 docenti calificati de ajunsu, în care au frecuentatu în anulu curente 172 scolar.

Docentii din Vaida Reci'a au salariu anualu de cate 300 și 200 fl. v. a. din fondulu proventelorú și unu micu adansu din fondulu monturului, — ér' cei din Ohab'a și primiau pana acumá salariile lorú de cate 300 și 150 fl. v. a. din repartitiune impartita pe 4 comune întregi, care sub granitia formau compari'a 11-a și pre locuitorii gr. cat. din alte 5 comune mestecate. În 17 Aprile a. c. Nr. 8106 înaltulu Gubernu regescu a asemnatu pentru acésta scóla din înteresese fondului de monturu 600 fl. v. a.

Acestu ajutoriu déca se aru primí în totu

anulu, a asecuratu nu numai esistinti'a acestei scóle, dara totu de în'a data a pusu pe celi competenti în pusetiunea de a înmulti numerulu docentiloru și astfelu a redicá acésta scóla la gradulu unei scóle normale. Pentru un'a asemenea organizatiune a scólei din Vaida Reci'a se au facutu pasii receruti la in. Gubernu înca din primavér'a anului 1866, înse pana acumá n'a urmatu neci un'a decisiune. (?)

Scóle populari s'au sistemisatu în acesti doi ani din urma 26, cu salariu dela 60 pana la 200 fl. v. a., 10 scóle au remasu pana acumá înca nesistemisate, ér' în alte 9 comune, scóle proprii gr. cat. nu se voru poté sistemisá neci pe venitoriu, din caus'a miseriei locuitorilorú gr. cat. și a numerului lorú neînsemnatu.

Progresulu în scólele triviale e multiamitoriu, frecuentarea a fostu regulata.

În scólele populari frecuentarea regulata a fostu numai în lunile de érna, ér' dupa aceea neregulata, care parte este de a se atribuí împregiurarei, ca ómenii — și folosescu prunci mai marisiori la lucrulu campului și la pasionarea vitelorú, — parte ca în acestu anu sbucimatu de evenimentu, si déca l'u potu numí de transitiune, oficialii administrativi n'au supeditatu (?) organel. biseriescispriginulu recerutu.

Preste totu au frecuentatu în scólele populari în semestrulu I 1722 prunci, din cari 1317 fetiorasi 405 fetitie. În semestrulu II 1447 din cari fetiorasi 1093, fetitie 354. Nu au frecuentatu în semestrulu I 306 prunci 472 fetitie laolalta 778. În semestrulu II n'au frecuentatu 1393 și adica: 518 prunci, 875 fetitie. În scólele de Domineca au frecuentatu numai 107 fetiorasi și 69 fetitie, prin urmare unu numeru pré însemnatu din tinerime n'au frecuentatu scólele de locu, — ne nutresce înse sperarea, ca sub nou'a administratiune politica, ce are se se inaugureze în scurtu timp, se voru luá măsurile recerute din partea organelorú administrative, spre a îndreptá grosielele trecutului, ca ce districtulu e curatu românescu, organele administrative înca au se fia numai romani, și cá atari au la mana tóta poterea și numai voia și zelul se ar mai recere, cá se redice poporulu la nivél'a cultorei, la care au redicatu pre sasii din scaunile învecinate oficialii lorú. (!)

Antonelli.

Alb'a Iulia 14 Iuliu. Preste vreo câteva zile se va restaurá și aicia magistratulu orasienescu, cu care ocaziune și din partea romanilor s'ar cuveni se fia, cari se pretinda a cuprinde vreunu postu de servitiu s'eu la administratiunea politica s'eu la faculu judecatorescu, înse ne miramu, cum se póte, cá din Belgradu se nu fia sucrescutu pana acum júni apti pentru asemenea posturi? Si totusi face neapérata trebuintia, cá se concurga individi din afara pentru vreunu postu de aici, individi romani, cari se simtu calificati și știu celu pucinu limb'a maghiara pe longa cea romana. Acésta înse se o faca curându, punenduse în relatiune cu romanii din Belgradu. Adres'a protei A. Popu.

Clusiu 16 Iuliu. Namai ce nu succese fusionistiloru erostratici a defintiá și curtea de casatiune transilvana, despre care afirmá ca fiindu ea infintiata prin conolusulu dietei dela Sibiu nu mai pote aduce sentintie cu valóre, fiinduca conclueele dietei Sibiiane din 1863—4 s'au scoau din valóre prin rescriptele min. ung. din 20 Iuliu 1867. Acum min. de justitia Baltasaru Horváth dede unu emisu cu datu Pest'a 9 Iuliu a. c., prin care se face publicu cunoscutu, ca curtea de casatiune transilvana mai remane în activitate pana candu se voru aduce alte dispusetiuni în privința justitiei ardelené. Regimele vinu, regimele se duc; ducase, numai justitia se remana nejnignita ci neînfiintata de interesese castice și personali.

Restauratiunile începu a decurge și romanii și voru pretende eocercarea dreptului lorú egalu politicu natiunalu pe longa cele mai decisive proteste, unde s'ar nerecunósece seu vatama catusi de pucinu. Lupt'a pentru dreptu ne redica stim'a și onórea; și aceste nu se potu sustiené fara franchetia și taria de spiritu radimata pe conosciința de dreptu ce ne compete. — Protestele în contra neîndreptatirei voru avé acum valóre mai mare decatu orisioandú. —

Cetatea-de-balta 10 Iuliu. Aici s'a finitu restauratiunea comitatului. Întru alegerea oficialiloru s'a observatu modalitatea de mai înainte alegunduse unu jude primariu Fr. Földvári maghiaru și altulu Ioane Pinciu romanu. V. comite Kolomán Boér și altulu Basiliu Moldovanu romanu. Notariu primariu Karl Kovács,

not. secundariu Alecs. Filipu romanu. Si asié mai incolo. Se facú o adresa privitória la oestiunea natiunalitatii. — Dealtmintrelea decurse lucrulu cu tóta maturitatea. D. v. comite Siulatiu si-a sustrasu numele dela candidatura, D. jude primariu Cergedi inca se retrase. Credu, ca respectivii domni adi mane voru insciintia publiculu mai desprópe despre cele facute cá se nu remana espusi imputatiuniloru. —

Csik-Somlyó 13 Iuliu. Me grabescu a te insciintia, cumca alogerea deregatoriloru scaunali (restauratia) in acestu scaunu se va luá inainte in 22 Iuliu a. c. Acuma ambla unu renegatu a miscá tóte pietrele, cá se devina in atatiunea dela Tolghiesiu cá romanu — si precum sum informatu toti membrii alegatori (seou) din Gyergyó ar fi in partea lui — vroindu a indestuli pe romani cu densulu, spre asi face sie servitoriu si rusine natiunei nóstre. Óre vrennu omu fara nici o calitate de sciintia fiindu cu procese criminale sub cercetare póte sperá a mai fi restitutu in functione si alesu in fruntea unui poporu moralu?! Toti alegatorii déca au vreo dificultate se caute in protocóle, ca acolo se afla multe condunte. — Amploiatu se fia alesi ómenii cei mai drepti si mai morali si mai abili petutindene, é? nu cei ce inoa nu au scapatu din cercetari criminale neci de cei ce se afla intinatu cu crima de dilapidatiune séu tirania exercitata asupra poporului séu particulariloru. Uitative, fratiloru, si in protocólele criminale si vedeti condut'a barbatiloru si de acolo, cá se nu cadeti in crima cu alegerea de criminali in pericolulu vostru. —

UNGARIA. Túr, Klapka si Kossuth. Din opusetiunile, ce se mai facu prin comitate, de nou si in Abauj si in Borsod, se simtiesce, ca acesti 3 matadori ai revolutiunii si emigratiunii ungueresci eserceá unu feliu de respectu prin comitatele Ungariei. Acum inse dupace Klapka din strainetate scrie, ca fiindu chiamatu la exercitiulu influintiei sale cá cápu alu honvediloru, elu se va reintóce in tíera si ca primesce de bune si tóte cele facute si traficate prin dieta, au inceputu a se mai rari si struji si opusetiunile prin comitate, inse si increderea in Klapka incepe a fi data prin noroiu prin diurnale cá cum s'ar fi alaturatu si elu la partit'a aristocratica, care face se se jignésca drepturile autonóme ale tíerei si mai vertosu ale comitatelor. „K. K.“ inse escusa si redica pe Klapka pana in nori, ca elu a fosta singurulu, care a capitulatu cu onóre dintre capii revolutionari, ca in strainetate a miscatu ceriulu si pamentulu, la regele Italiei, la imp. Napoleonu, la Prusia, incercandu tóte, inca si arm'a pentru drepturile natiunale, nedesperandu neciodata in succesulu inoardariloru etc. „Közl.“ ne propune si nóve unu esemplu in Klapka, cá se incercamu si noi tóte, se miscamu ceriulu si pamentulu, pana candu nu ni se va recunósce dreptulu politicu natiunalu si de limba, fara cea mai pucina jignire. —

Túr generalulu, scrie in „Hon“ in privit'ia causei natiunalitatiloru din Ungaria, dandu svatu maghiariloru, cá se se impace cu Croatia pre basea deplinei autonomie implinindu si pretensiunile natiunalitatiloru din Ungaria, ca altfelu Ungaria vine in pericolu de a fi amenintata de ruso-slavismu. Aceste manifestatiuni dovedescu, ca opiniunea in strainetate despre procederea maghiariloru facia cu natiunea romana si celelalte natiunalitati incepe a se lamuri si a se desilusiona, cumca libertatea maghiara a fosta numai o fictiune colportata prin strainetate, éra in fapta remase numai o venare dupa egemonia, cá se póta asupri pre celelalte natiunalitati. Asié se esplica acum in strainetate si dualismulu.

Kossuth are inoa mare influentia in Ungaria, ma e securu, ca intr'unu cercu din Vaciu se va alege de deputatu la dieta, si cei 2 fii ai sei inca voru fi alesi de deputati. Astfelu re intorcunduse si Kossuth se póte é? decopia istoria anului 1848 mai vertosu, deca Prusia si va tiené promisiunea de a sprigiui pe partita stangii candu va bate óra eventualitatiloru asteptate, dupa cuprinsulu depesiei d. de Werther catra Bismark si dapa intrebarea diurn. „1848“, care dapa ce renumera fasele victoriei simtiului de libertate pana adi se intréba: Óre inse potemu noi stá aici pe locu? Progresulu trebuie se se oate in democrati'a (asié, dar' numai in cea maghiara) pentruca in celelalte natiunalitati vede si 1848 numai nesce oi, pe care cu o jordu-

litia le póte maná dupa strunga democratiei maghiara. —

— Miscarile slaviloru de sudu au casinat, cá regimulu se faca pasii de lipsa pentru a sustiené pacea in tierile corónei S. Stefanu, tramiendu la Sirmia la granitia catra Turcia armata. Regimentulu Schwarzenberg, de ulani, si mai multe bataliune de venatori au si pornitu intr'acolo.

— Partit'a stengei din Ungaria nu se multimesce neci decom, cá óstea maghiara se faca numai o parte din armat'a austriaca, ci vré cá se fia parte maghiara daalistica cu min. natiunalu, ceea ce si partit'a lui Deák o doresce, si se póte intemplá, cá punctulu acest'a se ingreujeze invoirea proiectata, chiaru si candu finantiele n'ar nasce alte dificultati grele. — In fine de voru veni tigrii la ministeriu, apoi periód'a de transitiune mai póte trece prin vreo cateva purgatoriá. —

CROATIA. Zagrabia. In Croatia si Slavonia cá contrademonstratiune la spriginirea honvediloru s'au inceputu a se face si aduná contribuii pentru granitarii deveniti in lipsa, veduvele si orfani loru. — Ast'a nu se póte luá de demonstratiune, ci celelalte natiunalitati inca suat obligate in consciint'a sufletului, si fara de pecatu neci ca potu neglege neci romanii a infiantia o reuniune pentru asemenea scopu latita peste tóta romanimea din Ungaria si Transilvania; si aici iniciativ'a compete Nasendeniloru si Orlatieniloru; pentruca cata multime de veduve si orfani a mai remasu si dupa aperiatori tronulu corónei din 1848, cari toti inca se potu reuni spre asemenea scopu cá si honvedii, cu asemenea dreptu si concesione. —

AUSTRIA INFER. Viena. In senatulu imp. in casa de susu, candu éra sub desbatere proiectulu de lege pentru esmiterea deputatiunii la pertractare cu deputatiunea maghiara si pentru modificarea §-lui 13 din patent'a din Febr. se facú opusetiune. C. Thun, Arndt, Hassner, Wüllerstorff, nu recunocera competiti'a deputatiuniloru neci a senatului a decide despre intrebabile, ce se tienu de statulu intregu cu delaturarea dietelor, cu tóte acestea la intrepunerea lui Beust s'a primitu proiectulu. —

In Galitia reversarea apelor au facutu multe daune. Sate intregi multe devenira suptu apa, care facú fórté multa stricatiune si intrepruse comunicatiunea derimandu podurile. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci, 1/13 Iuliu. Anca una scire placuta, anca una radia deacele cari dovedescu ca sórele dreptatii, alu libertatii si alu natiunalitatii se ridica si natiunea romana se redescépta din lungai letargia.

Faptulu vorbindu pria elu ensusi, radia fiindu destulu de luminósá n'avemu trebuintia de catu se reproducemu aci testuale acestu faptu, astufelu precumu unu amicu din Galatzi nilu anuncia printruna telegrama.

Galati, 13 Iuliu.

Amu bucuria a v'anuntia una fapta fericita si mare in consecintiele séle. Unu bine aduce totudéna cu sine unu altu bine. Calea cugetariloru generóse si nationale animéza si inspira.

Prin una inspiratiune in adeveru romanésca primaria si consiliulu permanentu din Galati, pregatescu intr'unu chipu demnu si patriotiou inaugurarea serbatórei dela Augustu, dina intrunirii in Bucuresci a comisiunii literarie compusa din represintantii tutoru tieriloru Romane.

Judecandu ca unu poporu cá si unu individuu, póte atatu pe oatu scie, ca invatiatura este chiaia viitóriului natiunei romane, au creatu din fondurile loru budgetare cateva stipendii de cate doue mi lei, unulu pentru tienerea la studii superióre a unor studinti romani din tierile romane: Transilvania, Banatu, Bucovin'a si Basarabia. Asia a faoutu primaria d'aci, asia a facutu consiliulu judecianu.

Aceste stipendii suptu denumirea de Carolu I., sunt puse la dispositiunea membriloru comisiunei literare din fiacare provinoia romana, care voru alege tinerii precum si ramurile de sciintia; loculu de studiu va fi in Italia.

Credu ca asia voru serbá diu'a de 1 Augustu tóte judetiele. Iubirea de tíera indrépta tóte. Traiesca Romani'a! Traiesca Carolu I!

Credinti'a cetatianiloru din Galati nu numai ca se va implini, dara este deja implinita. „De va fi unu singuru omu dreptu in cetate ea nu

va peri, a diu „Dumnedieu“ Unu singuru omu candu intra pe calea cugetariloru generóse si nationale, nu trece multe si natiunea intréga intra pe dansa. Éca cum a devenitu indata credintia cetatianiloru din Galati „ca tóte judetiele ii vor urma ba anca, ca toti avura inace-lasi timpu aceasi cugetare“

Una societate se infiantia in Bucuresci suptu numele: de „Transilvania“ pentru ajutoriulu studintiloru Romani din Romani'a de peste Carpati si éca cumu:

Mai multi studinti Romani de aici si alti onorabili cetatiani, serbandu diu'a de 3/15 Maiu, diu'a reinviarii natiunalitatii romane in Transilvania, acea serbare produse indata ocaziunea fericita, ideia d'a infiantia in Bucuresci una societate pentru ajutoriulu studintiloru romani din Transilvania si partile ei.

Studiosii de la universitate, Transilvani, munteni si Moldoveni, tienura mai multe adunari, pana ce in fine isi alesera unu comitatu definitivu, si stabilira statutele societatii.

In fruntarea societatii ca presiedinte se alese d. A. Papiu Ilarianu. Ceilalti membrii ai comitatului, afara de doui, trei mai betrani, intre carii si unu Basarabianu, sunt cu deosebire tineri studinti de la universitate, Transilvani, Munteni si Moldoveni.

Societatea tiene patru adunari pe anu. Adunarea societatii e compusa intr'unu modu care garantéza durat'a ei. Felicitamu cu deosebire pre Transilvani. Noi avemu firma convingere ca ei fiindu in adeveru juni, voru sci aduce in sentulu nostru elementulu de ordine si de stabilitate, armonia in legalitate. Ideia societatii este din cele mai fericite, din cele mai nationale. Reputatiunea barbatiloru ce se pusera in fruntea íei, candórea si vigórea tineriloru ce o compunu, alesi din tóte partile Romaniei, nu ne lasa unu momentu a ne indoui despre seriozitatea si lunga durata a societatii: Ea este, in adeveru, una salutare fratiesca a junimei din Romani'a libera tramisa junimei studiósé din Romani'a de peste Carpati.

Societatea e departe de a trai in ilusiuni; are inse una credintia ferma, credintia in durat'a ei.

Avuramu onóre a vorbi cu presiedintele ei. Elu tiene a ne asicura in numele societatii, ca ea n'are a face cu nici una partita politica din tíera. Mai presusu de partite, societatea se adresa catra toti Romanii bine simptitori fara nici una osebite de partite.

Membrii societatii, cá cetatiani, isi reserva tóte drepturile si datoriele loru politice; éra ca membri ai societatii Transilvania, principiile loru suntu numai acele asiediate in statute. Presiedintele dupa intielegerea ce va lua cu comitatulu, va fi preste pucinu in stare a publica statutele prin tóte diariile romane. Pana atunci facemu cunoscutu ca orice romanu devine membru, respondendu modest'a suma de 12 sfanti pe anu.

Care e Romanulu care nu se va grabi a da mana de ajutoru societatii Transilvania, alu caria scopu sublime e stringerea legamintelor de fratia intre junimea studiósá din tóte partile romanimei,

Acésta asociatiune, precumu póte vedé ori oine; n'are unu scopu politicu. Ea voiesce invatiamentulu, lumina, si d'acea puturamu dice ca idea ei este din cele mai binefacatoria. Amu diu apoi ca cei cari au compusu acésta asociatiune, au convingerea cea mai deplina in durata ei, s'affirmamu óasia va fi. Da, ea va dura si va isbuti, caci cei cari au pusu temelie ei sunt juni, sunt saraci si sunt nascuti si crescuti in acea parte a Romaniei, unde s'a pastratu de seoli scanteia divina, limb'a si simtimentulu natiunalitatii. Ea va dura si va prospera, caci mai toti suntu saraci, pedeplinu saraci de bani, dara avuti si fórté avuti prin aloru credintia, si Romanii au invetiatu prin totu felulu de suferintie a crede in acele sante cuvinte ale mantuitoriu-lui dise saraciloru pesoari celu urmau si cari devenira apostoli s'apoi santi: „Unde veti fi doui adunati in numele meu voiu fi in midiolu vostru.“ („Romanulu“)

— „Romanulu“ din Bucuresci si Dacoromani'a lui Magyar Polgar.“

Reproducundu „Romanulu“ cele scrise in Gazeta despre emisarii din Romania visati de „M. P.“, adauge la fine parerea sa in punctulu acesta, pe care o recomandamu atentiunei susceptibilului „M. Polgar“, cá se nu védia totu prin microscopu tóte sacaturele audite, soornite

si visate despre romani. Eca ce dice Romanulu din Bucuresti:

„Si noi adaugam ca d. Geanoglu n'a lipsitu din Bucuresti si ca I. Candiano este destalu de inteliginte spre a sci ca pe catu timpu Ungurii voru voi se sugrume totu ce este mai sacru si mai viu, nationalitatile, nu este trebuinta de nici una propaganta; elu scie ca reulu, adeveratulu reu, guvernele cele rele si-lu facu ensele si ca loru li se póte aplica bine dicatorea ca „ce-si face omulu singuru nu póte se lu des-faca tóta lumea.“ Fia dara linisoitu guvernulu maghiaru, Romanii d'aci n'au facutu si nu voru face nici una propaganda; ilu putemu inca asigura ca si romanii deacolo nu voru conspira; ei voru sta neclintiti pe drepturile loru, caci ei sunt sicuri-ca dreptatea va invinge nedreptatea,

— Una telegrama cu data de astadi ne anuntia ca M. S. domnitorulu a sositu in Iasi, Vineri, 30 Iunie, la 9 óre séra. Alteli'a S'a a facutu drumulu de la Romanu pana in Iasi calare, avendu una escorta fórté numerosa la unu postu departe de orasiu prefectulu politiei impreuna cu primarul si toti oficiarii din garnisona au intimpinatu pe Maria S'a. La bariera Inaltimea S'a era asteptatu de poporatiunea intréga din Iasi, purtandu tortie, care, inconjurandu lu de tóte partile, l'a condusu astufelu pana la locuintia sa. Unu siru imensu din trasuri urmau pe Maria S'a (Monitorulu).

— Mari'a Sa Domnitorulu Romanilor a primitu o scrisóre autografa dela imp. Napoleonu plina de afectiuni amicabile. De alta parte la serbarea victoriei dela Königgrätz i-s'a redicatu unu toastu de fericire pentru sine si Romania din partea gardistiloru, acompaniatu de „ura!“ a vr'o 2000 gardisti. —

— Audimu, ca deputatii si senatorii din Moldov'a s'ar fi intieleeu cá se se adune la Romanu pe 25 Iuliu, cá se tiena o conferintia intre sine consultanduse asupra medilóceloru, cum s'ar poté inaintá buna starea tieriei. Nu scimu, déca e adeveru, ceea ce scarnescu si sioptescu strainii despre intentiunea acestei adunari, cumca vre a da lovitura unirei?! Tare trebue se se fi incubatu acolo judaismulu, déca s'ar affá judi, cari in favórea dusmaniloru straini se cunteze a jigni actulu invarii si vietiei nationale, unionea! Déca se aduna cu unu cugetu asié de reu, nu le ajute Ddiu neci macaru a'si deschide gur'a la incercarea unui asemenea pasu, ce'lu condamna tóta suflarea romanésca. Se mai afla si alta cale de a fericu unu orasiu iudovescu. Nu ve mai espuneti blastemului generalu. —

FRANCIA. Parisu 14 Iuliu. Aici se astépta imp. Austriei si regele Italiei cam deodata, dupace va decurge timpulu doliului. Regele Italiei va luá cu sine pe prim. ministru Ratazzi, ér' Mai. Sa pe cancelariulu imperiului de Beust. Facia cu aliantia ofensiva si defensiva a Prusiei cu Rusia se crede, ca de alta parte Francia, Angli'a, Itali'a, Austri'a si Turci'a medilócescu o contra-aliantia intre sine.

„Indep. Belgica“ sorie, cumca s'a latitu o fama pe unu momentu, ca regimulu Franciei in intielegere cu cabinetulu de Londra si de Vien'a ar intentioná a face o espeditiune de resbunare oatra Meosicu; inse dupa imputatiunile, ce le audí regimulu Franciei din partea lui Thiers si a lui Jules Favre in camer'a legislativa despre espeditiunea facuta in Meosicu, fara de cointielegerea si cu insielarea corpului legislativu, nu se crede, ca contine ceva adeveru acésta fama, déca nu se va decreta de camera. —

In Ispania insurectiunea se totu latiesce si regimulu condamna din cei prinsu cu sutele si miile. Destronarea reginei Isabel'a e tient'a insurgentiloru si unirea Iberica. —

Cestiunea independentii bisericesci de puterea lumésca si vice-versa. (Capetu.)

„Archiereii shismatici trebuea se apere canónele sub Cuza, candu se calcau, éra nu acum, candu guvernulu vrea se faca fapte cá se puna biseric'a pe temeliile canóneloru si a sf. parinti, dloru in desertu voru se se apere sofisticesce cu aceste canóne care ii osendescu, ca-oi este absurdu a crede ca canónele, (cá si

legile), osendescu si apara totu in acelasi timp, pe criminalisti. — Ele pe criminalisti ii osendescu, éra numai pe cei inocenti ii liberéza.

Dle ministru! Nu crede mincinoseloru insinuari, cumca acei doi ómeni din cleru, de carii vorbesce propagand'a straina shismatica, ar avea insusirile precum le vrea coruptulu organu „Trompet'a“, care dice ca archiereulu Scribanu, representa opiniile ruso-grecesci in biseric'a, si necanoniculu Ghenadie, ar representá partit'a progresului nationalu. Noi protestamu contra acestora minciuni nerusinóse: Noi scimu ca archiereii Scribani, au fostu si sunt totudeaun'a si ai instructiunii nationale, si ai dorintieloru nationale. Faptele loru in literatu'a bisericésca vorbescu mai elocintu de catu ori si cine in favórea loru. Ei au sprijinitu tóte cestiunile nationale pana la un'a; cum deci, acum, organulu tuturoru fara de legiloru si alu degradariloru, fara de nici o dovada sustiené, ca archiereulu Scribanu sustiene opiniuni ruso-grecesci, candu lucrulu sta din contra, ca shism'a este sustienuta in tíera de politica dusmana Romaniei, dusmana unirei, dusmana libertatii nóstre constitutionale. Tóta mani'a, tóta urgi'a organeloru Cuzesci, asupra acestui archiereu, este pentruca singuru din totu clerulu a strigatu lui Cuza si agentiloru lui: diosu de pe altaru, este pentruca nu s'au facutu shismaticu, ca nu suferca sacrilegiile Cuzesci si depravarea in cleru si in populu, precum o incuragéza si o apara cu totu chipulu archiereii afurisiti, si legile Cuzesci, este pentruca pe candu necanoniculu Ghenadie, petrecea prin tractirurile bucuresciloru si ale Lipscai, archiereii Scribani, cu 30 de ani mai nainte au lueratu pentru luminarea natiunii, au lueratu carti de sciinti, si au impodobitu biseric'a, au facutu seminarii, cei anteiu au redicatu stégulu unirei, si au sustienutu tóte cestiunile nationale. Au scrisu cu litere latine, chiaru pe atunci (anulu 1830) pe oandu arch. Ghenadie nici nu erá sciutu de este. Si déca avemu astadi unu codu de legi in biseric'a, unu Pidalionu, cu care voru acum, de si prea tardiu, a se aperá archiereii shismatici, totu archiereiloru Scribani ilu datoresce tíer'a romanésca. Care sunt meritele lui Ghenadie si ale tuturoru archiereiloru shismatici, de nu ca au tradatu biseric'a si tíer'a shismeii si au incuragiatu pe pr. Cuza la fapte de necanonicitate in biseric'a? Noi alte fapte nu le recunóscemu.

Ve rugamu dle ministru, nu judecati ómenii dupa recomandatiile organeloru demoralisatóre tieriei, ci de pe fapte.

De asemenea nu este adeveratu, ca archiereulu Scribanu lovesce, ca-ci elu la protestulu ce a datu, candu a strigatu se se pogóre diosu ministrii de pe altaru, si se lipsésca depravarea din cleru, de atunci elu necontentu a fostu atacatu in diferite chipuri, de catra archiereii shismatici, pe cari astadi organele loru, le dau titulu de nationali (sic); ii felicitamu de o asemenea nationalitate a archiereiloru shismatici, cari representa elementulu depravarei, coruptiunii si alu impietatii! Ca-oi archiereulu Scribanu nu face, de catu a se aperá de niscó asemene calumnie.

Organele cele fara de lege, intre altele ataca pe celu mai cuviosu, cu viétia mai santa, si mai crestinu archiereu alu tieriei romanesci, vreau a dios P. S. Arh. Iónichie Evantias! Clerulu romanu dreptu credintiosu nu cunóscu in acestu archiereu, de catu o virtute si o santienia de oele antice ale bisericiei parintiloru nostri, care face onóre natiunii, in acestu seculu seetosu de asemene ómeni.

Pe unu asemenea vrednicu barbatu ilu numesce organulu strainiloru, fanaticu, inse adeverulu este din contra, ca elu este virtutea rigurósa. Si este trista presimtire pentru tíera, candu de atata timpu a fostu uitatu elu de deosebitele governe, pe candu archiereii tineri erau pusi pe la episcopii, pentruca nu aveau alte merite, de catu acelea de a face si presentá tiegari dameloru prin salóné, de a jucá cartile etc. etc., ca-ci este rusino a mai spune.

De asemene archiereii placu organului shismeii. Asemenea sunt archiereii nationali si progresisti ai organului coruptiei. Felicitamu inca una data pe toti acea cari iubescu se aiba asemene rugatori in biseric'a si sfintiitori in case si binecuventatori in societate.

Finimu deocamdata, dle ministru, si ve ru-

gamu se nu ve temeti de propagand'a straina shismatica, care ve minte la totu pasulu. Mergeti inainte si taieti cangren'a, care a inceputu a putrezi corpulu natiunii, cá cuventulu de Salvatori ce vi se da se fia unu adeveru pentru tíera, si clerulu de virtuti bisericesci si nationale, ve va urmari intru tóte pe acésta cale. Mergeti inainte, dle ministru, si fiti demni de a face fapte din promisiunile solemne, de atatea ori date pentru biseric'a de catra M. S. Carolu I.; mergeti inainte, inca odata, si veti avea binecuventarile tuturoru romaniloru, cari tienu la virtutile stramosiloru loru si la oredinti'a stramosiloru loru. —

Novissimu. O depesia dela Galatiu anuocia, ca 10 vagabundi condamnatu si tramisi de tribunalulu jud. de Iasi la Galatiu spre a se departá in Turci'a, de unde sunt, au fostu si transportati pe malulu opusu alu Dunarii. O barca turcésca inse i-a adusu inapoi; servitiulu de frontiera romanu inse nu vrú a-i reprimi, asié comandantele turcu ii aruncá in Dunare. Doi se inecara, ér' 8 scapara. Se ordiná o comisiune de cercetare. —

„Natiunea“ diurnalulu din Romania incepe Nr. 13 cu urmatórele linii: „Unirea bisericiei Romane din Daco-Romania, cu P. S. Metropolitulu Siaguna cá capu supremu alu bisericiei.“ (???) —

— Auditi comedia: „H. Ztg.“ dupa „M. P.“ scirie, „ca in comit. Albei inf. se vina multe scrisori rusevoi cu bani.“ Póte ca pentru honvedu, cari se predetera muscaliloru? —

Escriere de concursu.

La gimnasiulu romanu greco-catolicu din Naseudu cu inceputulu anulu scolasticu 1867/8 sunt de a se ocupá patru statii profesori, pentru care se escrie concursu pana in 15 Augustu 1867 inclusive. Cererile sosite mai tardiu nu se voru considerá.

Salariulu anualu alu unui atare profesore este 600 fl. v. a., apoi locuintia naturale acceptabile, séu 60 fl. v. a. cá relatu de locuintia.

Doritorii de a ocupá unu atare postu de profesore, in cererile loru indreptate catra „comisiunea administrátoria de fondurile scolare din Naseudu“ pre lunga acuderea atestatalui de botezu, au a documentá cu testimoni legalu:

1. Cumca sciu perfeptu limb'a romana, care este limb'a invetiamentului.

2. Cumca au absolvatu studiele gimnasiale si an depusu esamenulu de maturitate cu succesu bunu, precum si ca au absolvatu cursulu filosoficu la vreuna facultate filosofica si au depusu esamenele de profesore cu succesu bunu.

3. Cumca pana acum au avutu una portare buna morale si politica.

Cei, cari pre lunga limb'a romana cunoscu perfeptu si limb'a germana si maghiara, apoi cari voru fi sierbitu séu sierbescu cá profesori cu succesu doritu la alte gimnasie — se voru preferi.

Naseudu in 28 Iunie 1867.

Din siedinti'a comisiunii fonduriloru scolare.
3—3 Presidintele Florianu.

Nr. 267—1867.

2—2

CONCURSU.

La gimnasiulu din Blasiu se deschide cu inceputulu an. 1867/8 cursu de invetiatura a) in desemnu, si b) in art'a gimnastica, spre care scopu s'au asiediatu doue posturi de invetiatori.

Pentru ocuparea acestora se deschide concursu si a nume pentru invetiatoriulu in desemnu cu renumeratiune anuale de 500 fl. v. a., éra pentru invetiatoriulu de gimnastica cu remuneratiune anuale de 400 fl. in rate lunarie.

Doritorii de a ocupá unulu din posturile aceste se'si trametia concursurile, provediute cu documente de calificatiune si portare, la subscris'a directiune pana in 15 Ang. cal. nou.

Blasiu in 11 Iuliu 1867.

Directiunea gimnasiului sup. gr. c.

Cursurile la bursa in 19. Iuliu 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 12 cr. v.
Augsburg	—	—	125 „ 75 „
London	—	—	128 „ 20 „
Imprumutulu nationalu	—	—	56 „ 50 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	59 „ — „
Actiile bancului	—	—	706 „ — „
„ creditului	—	—	184 „ 50 „